

INFORMAČNÍ SYSTÉM O ÚSES

Mgr. Andrea Petrová, Ph.D.

*Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, detašované pracoviště Brno, Lidická 25/27, 657 20
Brno, petrova@brno.nature.cz*

Úvod

Projekt výzkumu a vývoje 640/5/02 zadalo Ministerstvo životního prostředí jako reakci na absenci jednotného přístupu ve vymezení i ve způsobu vyjádření územních systémů ekologické stability a neprovázanost jednotlivých dokumentací, ať již prostorově nebo hierarchicky. Dalším důvodem byla reforma veřejné správy, kdy existuje reálné nebezpečí, že v určitém “přechodném období” bude docházet k zásadním formálním a obsahovým pochybením při tvorbě a využití dokumentací ÚSES, popř. jejich interpretaci při jednotlivých správních úkonech. Cílem projektu je návrh informačního systému ÚSES na bázi technologií GIS, který bude nápomocen shromažďování, udržování a aktualizaci věcně i formálně správných údajů o ÚSES.

Základní principy struktury informačního systému

Návrh vytvoření informačního systému Správy datového centra ÚSES je jedním ze základních cílů projektu VaV.

Je zřejmé, že budeme-li chtít systém využívat nejen jako “sklad” údajů u ÚSES, ale i jako nástroj podpory tvorby a udržování věcně a formálně správného vymezení ÚSES, bude třeba, aby byl informační systém nasazen nejen v etapách shromažďování údajů o ÚSES a předání dokumentace ÚSES, ale i v průběhu schvalování podoby ÚSES.

Vzhledem k prostorové orientaci údajů o ÚSES a skutečnosti, že jednotlivé skladebné části ÚSES nejsou v území lokalizované náhodně, jeví se jako nanejvýš účelné koncipovat informační systém o ÚSES jako objektově orientovaný systém na bázi technologií geografických informačních systémů.

Shromažďování vybraných dokumentací ÚSES

Jedním z hlavních úkolů první etapy projektu VaV bylo provedení sběru základních dat nezbytných pro budoucí naplňování informačního systému ÚSES. Metodický návod pro shromažďování byl vypracován společně kolektivem autorů AOPK ČR a firmy AGERIS s.r.o. Posléze byli pověřeni zajištěním shromažďování pracovníci regionálních středisek AOPK ČR, kteří v součinnosti s detašovaným pracovištěm AOPK v Brně kontaktovali odpovědné referenty, zabývající se problematikou územních systémů ekologické stability na okresních úradech.

V zimě roku 2001 a v průběhu roku 2002 docházelo ke vzájemným kontaktům mezi pověřenými pracovníky obou stran. Hledala se optimální cesta k zajištění vyhotovených dokumentací ÚSES.

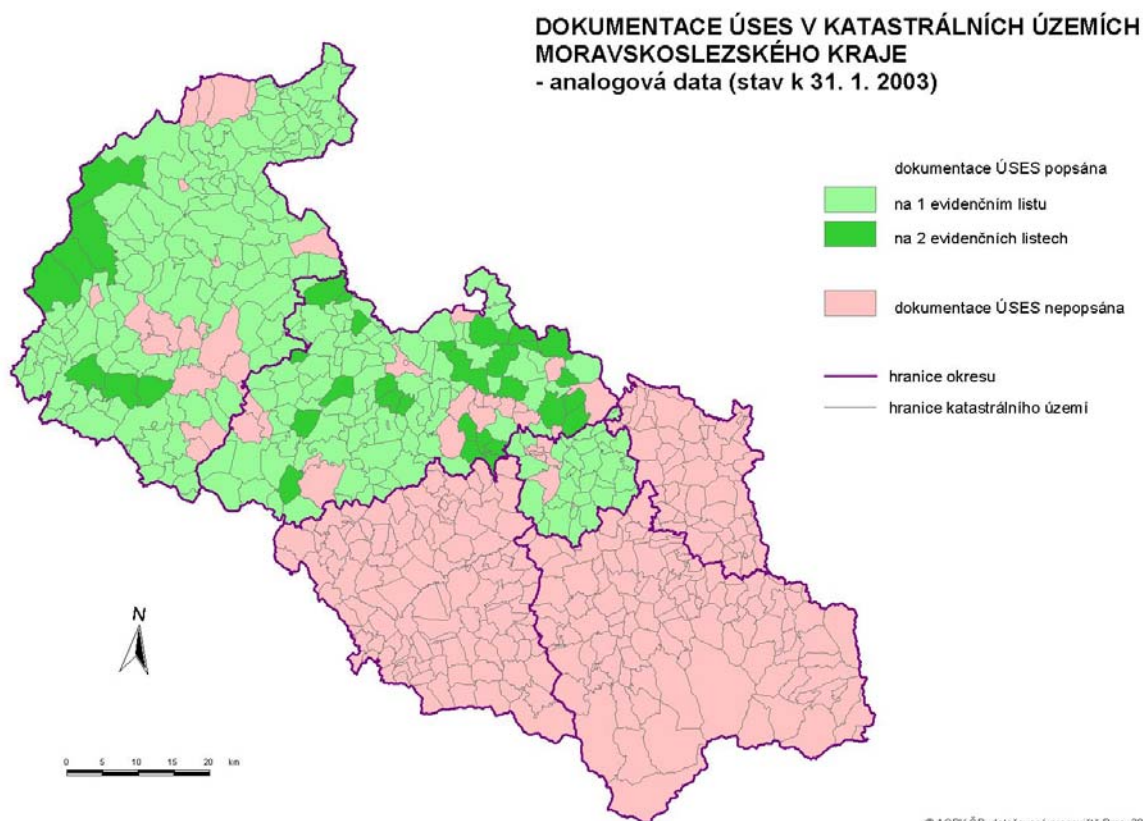
Mezi typy shromážděných dokumentací převažují v drtivé většině generely, plány a projekty (pojmy viz vyhláška č. 395/92 Sb. k zákonu č. 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny) zadané dle metodik schválených MŽP v první polovině devadesátých let minulého století a původně uložené na referátech životního prostředí a regionálního rozvoje okresních úřadů, neboť v důsledku rušení okresních úřadů hrozila ztráta řady těchto dokumentací a v nich obsažených dat.

Informace o získaných datech pověření pracovníci AOPK zapisovali do připravených formulářů popisu dokumentací ÚSES. Vyplněním formulářů vznikly evidenční listy shromážděných dokumentací ÚSES.

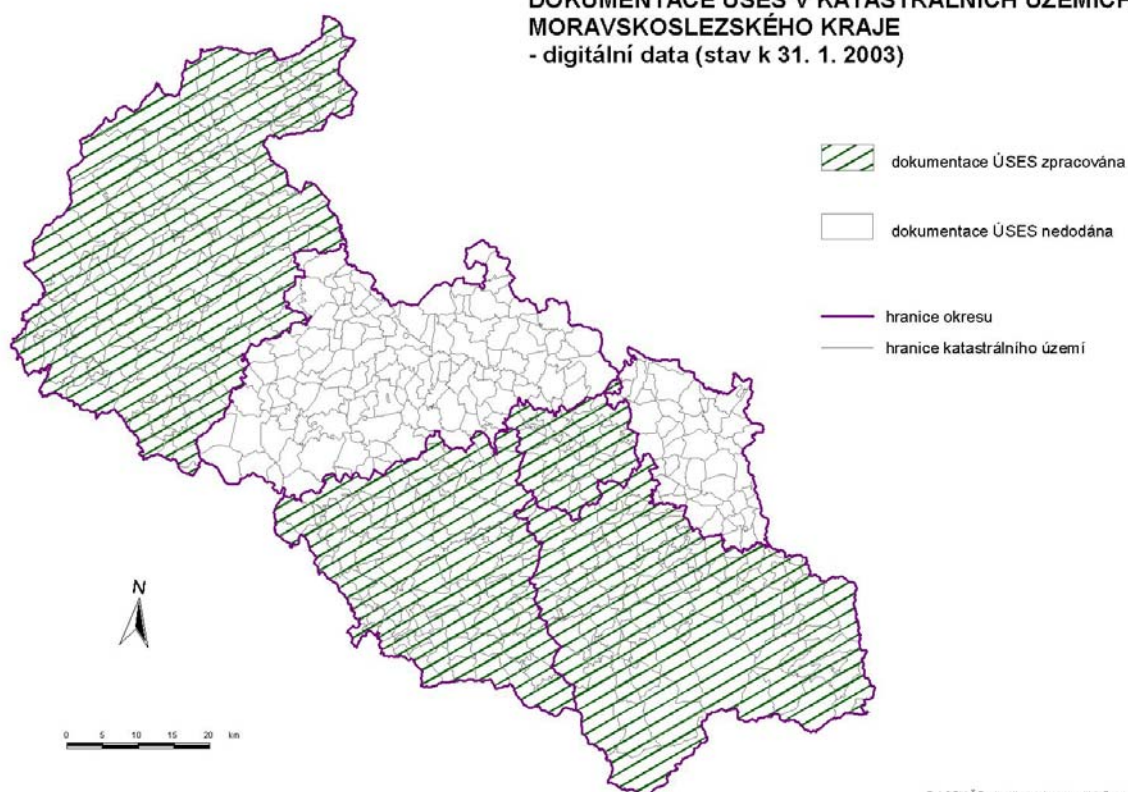
formulář popisu dokumentace ÚSES			
identifikační kód dokumentace		okres	
název dokumentace			
řešené území			
druh dokumentace	☐ generel ÚSES ☐ plán ÚSES ☐ projekt ÚSES ☐ schválený ÚPSÚ, ÚPO ☐ schválený ÚPZ, RP ☐ schválený návrh KPÚ ☐ projekt ÚSES pro ÚR jiná dokumentace		
dobu zadání	dobu odevzdání	dobu schválení	
objednatel			
zhotovitel			
zodpovědný projektant			
grafická část	mapový podklad		
	☐ základní mapa 1:10000 ☐ základní mapa 1:25000 ☐ základní mapa 1:50000 ☐ topografická mapa 1:25000 ☐ katastrální mapa 1:2880 ☐ katastrální mapa 1:2000 ☐ katastrální mapa 1:1000 ☐ státní mapa odvozená 1:5000 ☐ mapa evidence nemovitostí 1:2880 ☐ mapa evidence nemovitostí 1:2000 ☐ mapa evidence nemovitostí 1:1000 ☐ digitální katastrální mapa (DKM) ☐ katastrální digitální mapa (KDM) ☐ ortofoto jiný podklad		
	forma grafických údajů		
	☐ zákres či tisk do mapy či ortofota ☐ zákres či tisk na průsvitku, folii ☐ digitální data formát digit. dat ☐ souřad. připoj. jiná forma		
	forma převzetí		
☐ originál ☐ kopie ☐ digitální data			
popisná část	forma popisné části		
	☐ textový ☐ tabulkový ☐ databázový ☐ není zjištěno		
forma převzetí			
☐ originál ☐ kopie ☐ digitální data			
poznámky			
předal	datum předání		

Naplňování metadatového informačního systému

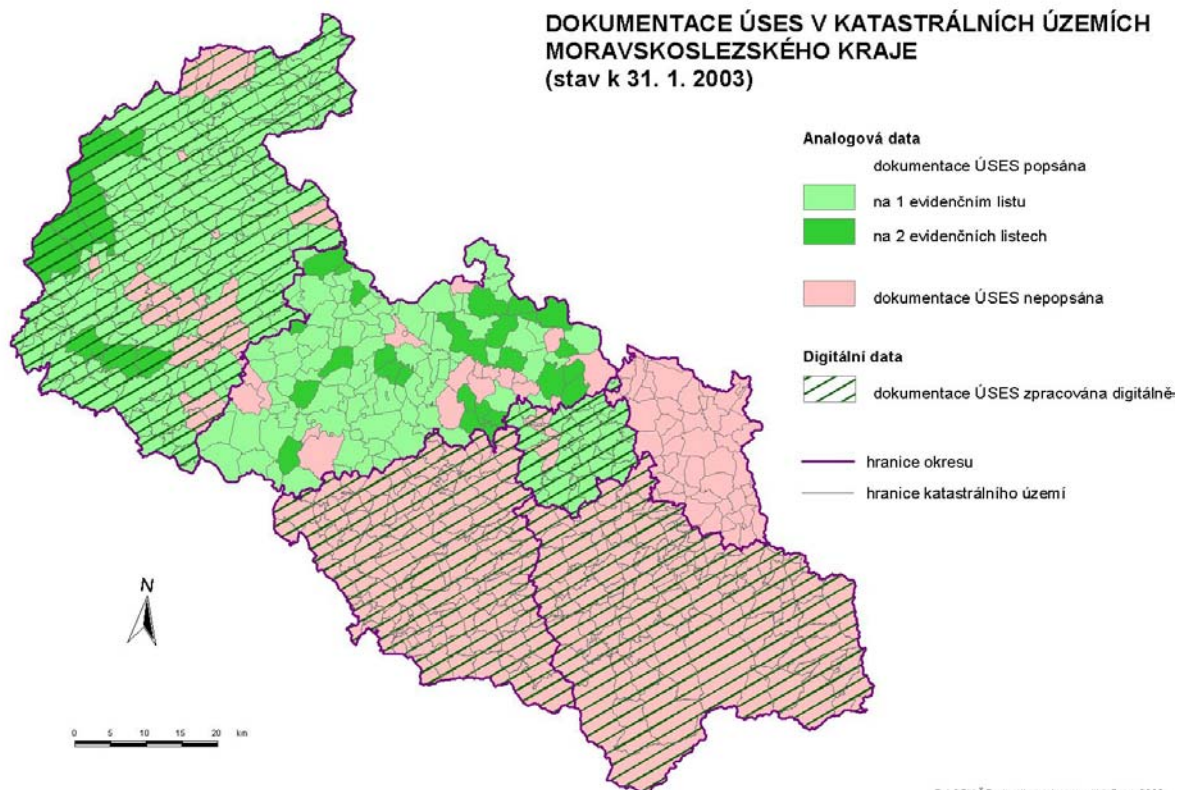
Pracovníci odboru informatiky detašovaného pracoviště AOPK v Brně přistoupili po dokončení procesu shromažďování k validizaci dat obsažených v evidenčních listech (typ dokumentace, řešené území, rok zpracování, měřítko podkladových map, analogová či digitální podoba, atd.). Obsah metadatového informačního systému vychází z vyplněných evidenčních listů dokumentací ÚSES, přičemž jsou údaje vztaženy k jednotlivých katastrálním územím. Postupně tedy dochází k naplňování základního metadatového informačního systému o shromažďovaných materiálech ÚSES. Systém umožňuje celou řadu zajímavých a informačně velmi důležitých analýz. Jedná se především o plošné pokrytí dokumentacemi ÚSES v jednotlivých katastrálních územích. Mapy (viz níže) podrobným způsobem informují o shromážděných dokumentacích v analogové a v digitální podobě na území Moravskoslezského kraje. Výsledkem tedy je, že k 31. 1. 2003 jsme měli k dispozici dokumentace ÚSES za celé okresy Bruntál, Ostravu-město, Nový Jičín, Frýdek-Místek, částečně za okres Opava. Žádné informace nebyly za okres Karviná.

DOKUMENTACE ÚSES V KATASTRÁLNÍCH ÚZEMÍCH MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE - digitální data (stav k 31. 1. 2003)

DOKUMENTACE ÚSES V KATASTRÁLNÍCH ÚZEMÍCH MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE (stav k 31. 1. 2003)

Výběr modelového území pro ověření funkčnosti informačního systému

Na základě různých kritérií (zahrnutí částí území více okresů, počet katastrů, ve kterých existuje více jak jedna dokumentace ÚSES, pestrost mapových měřítek zpracovávaných dokumentací, pestrost způsobů zpracování - dig./analog. data, pestrost existujících stupňů dokumentace (generely, územní plány VÚC, územní plány obcí a sídelních útvarů, komplexní pozemkové úpravy), přítomnost vojenského prostoru, pestrost současného využití krajiny – landuse, atd.) bylo vybráno území na rozhraní 3 krajů (Pardubický, Olomoucký a Jihomoravský), 4 okresů (Blansko, Prostějov, Svitavy a Vyškov). Celkem území tvoří 46 katastrů (cca 46 000 ha)- viz mapa. V současné době probíhá intenzivní shromažďování doplňujících dokumentací a informací k modelovému území.

Závěr

Projekt je v současné době ve své polovině. Velký kus práce týmu lidí je třeba završit fungující strukturou informačního systému ÚSES, která bude prezentována na internetu na vybraném modelovém území.

K zajištění správného naplňování a používání informačního systému o ÚSES pro celé území ČR je nutné vytvoření Datového centra. K tomu je potřeba vyřešit legislativní, personální a finanční problémy, bez kterých by funkčnost informačního systému nebyla možná.

VYMEZENÍ MODELOVÉHO ÚZEMÍ

